

Δημητριάδος Ιγνάτιος: Η ευθύνη της Εκκλησίας και των νέων απέναντι στην κλιματική κρίση

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δημητριάδος και Αλμυρού

Στο Δ΄ Συνέδριο Νεολαίας της Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγιαλείας, με θέμα «Η νέα και η δημιουργία: Ορθόδοξη ευθύνη για το περιβάλλον», το οποίο τελείται υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως, σε συνδιοργάνωση με τον Δήμο Αιγιαλείας και με τη συνδρομή της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, μίλησε χθες, Πέμπτη 23 Ιανουαρίου, ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος [κ. Ιγνάτιος](#), στο Πολιτιστικό Κέντρο Αιγίου «Αλέκος Μέγαρης».

Ο Σεβασμιώτατος ανέπτυξε το θέμα: «**Η ευθύνη της Εκκλησίας και των νέων απέναντι στην κλιματική κρίση**».

Ολόκληρη η ομιλία του Σεβασμιωτάτου έχει ως εξής:

Η κλιματική κρίση θεωρείται ως το πιο επείγον πρόβλημα που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, θέτοντας σε κίνδυνο την ίδια την επιβίωση του ανθρώπινου είδους και του φυσικού κόσμου, απόρροια του γεγονότος ότι ο άνθρωπος έχει υιοθετήσει έναν τρόπο ζωής, ο οποίος του αναγνωρίζει έναν ηγεμονικό ρόλο στον κόσμο. Καθόλη τη διάρκεια της ιστορίας, η ανθρωπότητα ακολούθησε αυτόν τον δρόμο της χρηστικής εκμετάλλευσης και της υπερκατανάλωσης των φυσικών πόρων, αδιάφορη για τη διατήρηση, την προστασία ή την επιβίωση του ευρύτερου περιβάλλοντος.

Η κλιματική αλλαγή δεν είναι μια πραγματικότητα που απειλεί κάποιο μέρος του πλανήτη μακριά από το σπίτι μας. Είναι μια πραγματικότητα που θέτει σε κίνδυνο τα δικά μας χωριά και τις πόλεις μας και εδώ στην Ελλάδα. Αρκεί να αναφερθούμε στις ανείπωτες καταστροφές που σημειώθηκαν στην Αττική τα τελευταία χρόνια (πλημμύρες στη Μάνδρα και πυρκαγιές στο Μάτι) που προκάλεσαν το θάνατο μεγάλου αριθμού συνανθρώπων μας αλλά και την πιο πρόσφατη καταστροφή που γνώρισε η επαρχία μου, η πόλη του Βόλου και πολλά χωριά από το καταστροφικό

φαινόμενο του «Ντάνιελ» (2023). Επιπλέον, έχουμε συνηθίσει και δεν αποτελεί πλέον εξαίρεση όχι μόνο να ακούμε, αλλά επίσης και να βιώνουμε ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως μεγάλες χρονικές περιόδους με πολύ υψηλές θερμοκρασίες, έντονες καταιγίδες, δασικές πυρκαγιές, πλημμύρες, καταστάσεις που συνέβαιναν και παλιότερα αλλά σήμερα συμβαίνουν σε μεγαλύτερη συχνότητα και ένταση. Πρόκειται για καταστάσεις, οι οποίες προκαλούν ανυπολόγιστα προβλήματα, τόσο στο τοπικό περιβάλλον όσο και στο κλίμα και την οικονομία. Είναι αυτονόητο λοιπόν ότι η κλιματική αλλαγή ως παιδί του τρόπου ζωής μας όχι μόνον προκαλεί αλλά και επηρεάζει με διαφορετικούς τρόπους ολόκληρο τον πλανήτη και θα πρέπει να γίνει κάτι προκειμένου να μειωθούν οι συνέπειές του.

Πως αντέδρασε ή τι μπορεί να κάνει η Ορθόδοξη Εκκλησία απέναντι σε αυτήν την πραγματικότητα;

Είναι αλήθεια ότι η προστασία του περιβάλλοντος υπήρξε ένας από τους τομείς όπου η Εκκλησία έπαιξε από την αρχή και συνεχίζει να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο. Υπό την καθοδήγηση του «Πράσινου Πατριάρχη», της ΑΘΠ του Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου, το Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως έχει αναλάβει ηγετικό ρόλο τις τελευταίες πολλές δεκαετίες με τη διοργάνωση συνεδρίων και πρωτοβουλιών (π.χ. η καθιέρωση της 1ης Σεπτεμβρίου ως Ημέρα Προσευχής για το Περιβάλλον), επιδιώκοντας να επισημάνει, τις πνευματικές, ηθικές όσο και θρησκευτικές πτυχές της οικολογικής κρίσης, τονίζοντας ταυτόχρονα την ανάγκη για μια πνευματική μεταμόρφωση της ανθρωπότητας, για την από κοινού αντιμετώπιση αυτών των αρνητικών εξελίξεων. Σε ένα κείμενο, το οποίο εκδόθηκε πρόσφατα ακριβώς με την ευλογία του Οικουμενικού Πατριαρχείου με τίτλο «Υπερ της του κόσμου ζωής: Το κοινωνικό ήθος της Ορθόδοξης Εκκλησίας», σημειώνεται χαρακτηριστικά σχετικά με την παρούσα περιβαλλοντική κρίση:

«Κανένας δέν μπορεί νά ζει ἄποκομμένος ἀπό τό σύνολο τῆς ἀνθρωπότητας, ἀπό τό σύνολο τῆς δημιουργίας. Εἴμαστε πλάσματα (ἄλληλο)ἐξαρτώμενα, πού βρίσκονται σέ διαρκή κοινωνία, καί ὡς ἐκ τούτου φέρουμε ἠθική εὐθύνη, ὄχι μόνο γιά μᾶς τούς ἴδιους ἢ γιά ἐκείνους τούς ὁποίους ἐπηρεάζουμε ἄμεσα, ἀλλά καί γιά ὁλόκληρη τήν κτιστή τάξη—ὁλόκληρη, τρόπος τοῦ λέγειν, τήν «κοσμόπολη». Ἰδιαίτερα στήν ἐποχή μας, θά πρέπει νά κατανοήσουμε ὅτι ἡ διακονία τοῦ πλησίον καί ἡ διαφύλαξη τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος εἶναι ἄρρηκτα συνδεδεμένες. Παρόμοια ἄρρηκτα συνδεδεμένες μεταξύ τους εἶναι καί ἡ φροντίδα μας γιά τή δημιουργία καί ἡ διακονία μας πρός τά μέλη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως εἶναι ἀλληλένδετες καί οἱ οἰκονομικές συνθήκες τῶν φτωχῶν μέ τίς οἰκολογικές συνθήκες τοῦ πλανήτη. Οἱ ἐπιστήμονες μᾶς λένε ὅτι ἐκεῖνοι πού ἔχουν πληγεῖ περισσότερο ἀπό τήν τρέχουσα οἰκολογική κρίση εἶναι καί θά εἶναι ὅσοι κατέχουν ἐλάχιστα. Ἐπομένως, τό πρόβλημα τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς ἀποτελεῖ καί ζήτημα

κοινωνικής πρόνοιας και κοινωνικής δικαιοσύνης. Έτσι, η Έκκλησία καλεί τις κυβερνήσεις του κόσμου να αναζητήσουν τρόπους προώθησης των περιβαλλοντολογικών έπιστημών μέσω της εκπαίδευσης και των κρατικών επιχορηγήσεων, έρευνητικών προγραμμάτων. Τίς καλεί να προθυμοποιηθούν για τη χρηματοδότηση τεχνολογιών, οι όποιες θα συντελέσουν στην αναστροφή των δυσμενών έπιπτώσεων από τίς έκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα, από τη ρύπανση και από όλες τίς μορφές περιβαλλοντικής ύποβάθμισης» (παρ. 76).

Το προφητικό αυτό κείμενο αναφέρει σαφώς, ότι όσο ο τύπος του homo economicus συνεχίζει να κυριαρχεί στο ανθρωπολογικό μας φαντασιακό, σύμφωνα με το οποίο η αλόγιστη οικονομική ανάπτυξη μπορεί να λύσει οποιοδήποτε πρόβλημα και ότι οι αγορές είναι το καλύτερο μέσο με το οποίο τα άτομα και οι σύγχρονες κοινωνίες επιτυγχάνουν ολοένα αυξανόμενο πλούτο, η αναζήτηση ενός εναλλακτικού ανθρωπολογικού μοντέλου βασισμένο σε μια επανερμηνεία της χριστιανικής παράδοσης είναι απολύτως αναγκαία.

Λαμβάνοντας ως αφετηρία το αγαπητικό-κοινοτικό-θυσιαστικό ήθος, που εκδηλώνεται στην αποκάλυψη του Τριαδικού Θεού εν Χριστώ, μαζί με τον προσωπικό τρόπο ύπαρξης που συνοψίζει την πρόταση για το τι είναι ο άνθρωπος, η Ορθόδοξη Εκκλησία καλείται να προτείνει ένα διαφορετικό πρότυπο ζωής και κοινωνικής συνύπαρξης, όπου ο σεβασμός της προσωπικής ελευθερίας και της ετερότητας, ο σεβασμός της ακεραιότητας της δημιουργίας, καθώς και ηθική ευθύνη να αναλάβουμε δράση στον παρόντα αιώνα, μπορούν να αποτελέσουν παράγοντες δημιουργίας πολιτισμού. Το ανθρωπολογικό ιδεώδες του προσώπου, πιστεύω ότι συνιστά το πιο πολύτιμο δώρο που η Ορθοδοξία μπορεί να προσφέρει στον σύγχρονο άνθρωπο, το πιο ισχυρό αντίδοτο απέναντι στην επικρατούσα ιδεολογία των αγορών.

Είναι ακριβώς εδώ που ο ρόλος των νέων αναδύεται εξαιρετικής σημασίας. Οι νέοι, με την καθαρότητα, φρεσκάδα και δυναμισμό που τους χαρακτηρίζει, μπορούν να αποτελέσουν την κινητήρια δύναμη για ένα βιώσιμο μέλλον, καθώς η νέα γενιά είναι που επηρεάζεται άμεσα και καταλυτικά από την κλιματική κρίση. Με την ενέργεια, την καινοτομία και την ευαισθησία που χαρακτηρίζουν τα παιδιά, αυτά δεν είναι απλώς θεατές, αλλά μπορούν και πρέπει να γίνουν πρωταγωνιστές στις προσπάθειες προστασίας του πλανήτη.

Με αφετηρία την πλούσια παράδοσή μας, θεωρώ ότι ως Ορθόδοξοι χριστιανοί, όλοι μας, με τη συνδρομή κυρίως των νέων, έχουμε την υποχρέωση να καλλιεργήσουμε και προβάλλουμε ένα νέο ήθος, ένα νέο τρόπο ύπαρξης, διαφορετικό από τον κυρίαρχο τρόπο ζωής που θέτει ως προτεραιότητα την κατανάλωση και τον ατομικό ευδαιμονισμό υπεράνω της κοινωνικής αλληλεγγύης και δικαιοσύνης, της ευθύνης προς τον πλησίον, όλα τα δημιουργήματα και ολάκερη τη φύση. Αυτό που χρειάζεται δεν είναι απλώς ένα νέο πολιτικό

πρόγραμμα, μια ιδεολογία, που θα προσπαθεί να βρει την ισορροπία μεταξύ των στόχων που πρέπει να επιτευχθούν και των κινδύνων που πρέπει να αποφευχθούν χάριν της πολιτικής ορθότητας, αλλά ένα νέο ήθος που θα λαμβάνει σοβαρά υπόψη την ανάγκη των ανθρώπων να εγκύψουν βαθιά στην καρδιά τους, αναζητώντας το πραγματικό νόημα για ολόκληρο τον κόσμο.

Εμπνεόμενοι από αυτό το εναλλακτικό ήθος, δεν μπορεί παρά ο καθένας από μας, οι ποιμένες του λαού του Θεού, ο κάθε χριστιανός, και βεβαίως οι νέοι σε πρωταγωνιστικό ρόλο, να αναλάβουμε ενεργό δράση προς την κατεύθυνση της ανακύκλωσης των φυσικών πόρων, την εξάλειψη ή τουλάχιστον τη σημαντική μείωση των αποβλήτων μας, τη χρήση καθαρών και μη τοξικών υλικών και τροφίμων (στο σημείο αυτό η παράδοση της νηστείας της Εκκλησίας μας, θα βοηθούσε πολύ), και βεβαίως την αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών ενέργειας και καυσίμων (ανανεώσιμες πηγές ενέργειας). Όλα αυτά θα μπορούσαν να συμβάλουν σταδιακά στη διαμόρφωση ενός πράσινου περιβάλλοντος με σημαντικές επιπτώσεις και στο περιφερειακό κλίμα. Μια πράσινη ενορία ή μάλλον πράσινη Εκκλησία, ένας όρος που μπορεί να ακούγεται περίεργος, θα πρέπει ίσως να θεωρείται ως ο μόνος τρόπος για να μεταμορφώσουμε τον κόσμο εδώ και τώρα.

Ειδικότερα, με τη βοήθεια των τοπικών εκκλησιών, και κυρίως σε επίπεδο ενοριών, οι νέοι μας θα πρέπει να βοηθηθούν, να ενημερωθούν και να αναλάβουν επείγουσα δράση προς την κατεύθυνση της προστασίας του περιβάλλοντος. Στην προοπτική αυτή οι κατά τόπους ενορίες, με τη συστηματική ετήσια διοργάνωση δράσεων στο πλαίσιο των κατηχητικών σχολείων αλλά και ευρύτερα, με ανοικτές συμμετοχικές εκδηλώσεις, πρόσκληση ειδικών, υιοθέτηση πράσινων πρακτικών (λ.χ. μείωση χρήσης πλαστικού, ενεργειακού αποτυπώματος, η ανακύκλωση και η προτίμηση προϊόντων ηθικής παραγωγής, κ.α.) θα μπορούσαν να βοηθήσουν στην περαιτέρω ευαισθητοποίηση και την έγκυρη ενημέρωση των νέων για περιβαλλοντικά θέματα. Από την αφετηρία αυτή, οι νέοι θα κληθούν στη συνέχεια να λάβουν ενεργό μέρος σε ποικίλες πρωτοβουλίες, όπως συμμετοχή σε φόρουμ για την κλιματική διπλωματία (το Youth Climate Diplomacy Forum), το οποίο ενισχύει τη συνεργασία των νέων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη για τη διαμόρφωση κοινών στρατηγικών κατά της κλιματικής κρίσης, να ενταχθούν σε προγράμματα εθελοντισμού και σώματα Προστασίας για την προστασία ευαίσθητων περιοχών, όπως λ.χ. ο Όλυμπος, να συμμετέχουν ενεργά σε παγκόσμιες Ημέρες Δράσης, όπως η Προσευχή για το Περιβάλλον, (1η Σεπτεμβρίου), η οποία έχει καθιερωθεί από το Οικουμενικό Πατριαρχείο ως ημέρα προσευχής για την προστασία της φύσης, να αξιοποιήσουν δημόσιες πλατφόρμες όπως την «Η Νεολαία της Ευρώπης σε δράση» (European Youth in Action) για να έρθουν σε επαφή με λήπτες αποφάσεων και να διεκδικήσουν κλιματική δικαιοσύνη και πολλά άλλα, τα οποία μπορούν να γίνουν πράξη μέσα από την ανοικτή και αγαπητική συνεργασία των κατά τόπους ποιμένων και των νέων παιδιών.

Ζούμε σε μια κρίσιμη εποχή, όπου απαιτείται ριζική, καθολική δράση ενάντια στην εγωκεντρική και καταναλωτική κουλτούρα, η οποία όχι μόνο μας εμποδίζει να βρούμε ένα πραγματικό νόημα στη ζωή μας, αλλά συμβάλλει στην καταστροφή του πλανήτη. Εμείς ως ποιμένες μαζί με τους νέους καλούμαστε να δράσουμε αποτελεσματικά, χωρίς άλλες αναβολές, για τη σωτήρια του περιβάλλοντος, του σπιτιού μας, στο οποίο τα παιδιά μας θα κληθούν να ζήσουν. Η ευθύνη είναι μεγάλη, αλλά με τη βοήθεια του Θεού και τη συνδρομή όλων, θα τα καταφέρουμε.

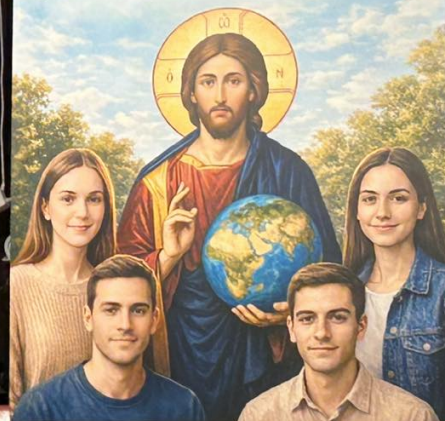
Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος
– Η Οικολογία ως Πνευματική Ευθύνη

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΕΑΣ

Δ' ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΚΑΙ Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ:
ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΕΥΘΥΝΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

23-25 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2026

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΛΙΓΙΟΥ "ΑΛΕΚΟΣ ΜΕΓΑΡΗΣ"

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

"Νέοι καί Δημιουργία ἐν χορῶ"

ΣΑΒΒΑΤΟ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ | ΩΡΑ 17.15

Κινηματοθέατρο "ΑΠΟΛΛΩΝ"